

Barnets ret til to forældre – en ny praksis på vej?

Det familieretlige område har gennem de seneste år gennemgået en større udvikling.

Lovgivningsmæssigt, har vi fået regler, der i stigende grad lægger op til, at barnet har ret til begge sine forældre.

Der er blevet indført regler om

- midlertidigt kontaktbevarende samvær, som skulle sikre, at den ene forælder ikke skulle kunne lukrere på en lang sagsbehandlingstid. En tid hvor barnets manglende kontakt med den anden forælder netop giver den anden forælder dårlige chancer i en sag om forældremyndighed, bopæl og samvær,
- samarbejds- og samværschikane skulle kunne medføre, at den anden forælder skulle opnå større chancer for at få forældremyndighed, bopæl og samvær,
- Automatisk erstatningssamvær ved aflysninger,
- mulighed for at få en afgørelse om en 7/7-ordning
- delt bopæl og
- tilbud om samarbejdskurser i familieretshuset.

1.april 2019 ændrede Statsforvaltningen navn til Familieretshuset.

For mange visioner, for lidt handling

Hele systemet, blev igen vendt rundt og nu skulle man for alvor til at varetage barnets bedste (en hensigtserklæring, os, der har været med i systemet i flere årtier, har set gentaget, hver gang systemet har været underlagt en "ændring").

Der skulle nu samarbejdes mellem de forskellige instanser, Kommunen, Familieretshuset og Retten.

Der blev etableret en *børneenhed* som skulle sikre støtte til barnet hele vejen igennem.

Sagerne skulle nu screenes og inddeles efter konfliktniveauet og Familieretshuset skulle primært sørge for at oplyse sagen i de sager, der skulle videre til retten.

Familieretshuset skulle holde børnesamtaler og indhente oplysninger og afholde familiemæglingssmøder med forældre.

Hvordan er det så gået i praksis?

Som Familiens Advokat har jeg i et utal af sager måttet konstatere, at de velmente og idealistiske lovgivningsmæssige tiltag på ingen måde har gjort det nemmere, som skilsmissebarn i Danmark at have "ret til to forældre".

Jeg kan nævne det ene groteske eksempel efter det andet på sager, hvor børn har ventet i mere end et år på en afgørelse.

Jeg oplever stadig, at den ene forælder, får held med at udtrykke alvorlige "bekymringer" i forhold til den anden forælder – og dermed skabe så stor en afstand mellem barnet og den anden forælder, at denne nærmest skal starte fra 0.

Inden sagsbehandlingen endelig kommer i gang, er der gået så lang tid, at det ikke giver mening at fastsætte kontaktbevarende samvær.

Forældre venter måneder og halve år på at komme til et møde og når børnene, langt om længe, har været til samtale i Familieretshuset og sagen alligevel bliver sendt i Familieretten, er der gået så lang tid, at børnene i retten skal til nye samtaler, med nye børnesagkyndige.

Al den tid der går med at vente, er børnene, som befinder midt i forældrenes konflikt, er situationen uholdbar og utryk for børnene.

Børnene bliver "holdt på kogepladen" og bruger alt for mange ressourcer på bare at overleve i deres livs værste krise. Dyrebare børnetid, hvor de bare skulle være børn, suge til sig fra livet, på baggrund af gode og trygge relationer, bliver i stedet brugt på at være ufrivillig mellemlid i forældrenes konflikt.

Så summa summarum, retstilstanden har ikke ændret sig.

Det lykkes stadig ofte den ene forælder at skabe afstand til den anden forælder, eller få skabt et så "højt konfliktniveau", at det er endt med fuld forældremyndighed til den ene og begrænset eller intet samvær.

Nu er der så alligevel skabt håb for børnene.

Højesteret har i to sager truffet afgørelse om at barnet skal have samvær med begge forældre.

I september 2020 konstaterede Højesteret, ligesom Byret og Landsret, at "samarbejdet" var så konfliktfyldt, at der ikke kunne være fælles forældremyndighed.

Det der imidlertid var anderledes ved Højesterets afgørelse var, at man tillagde faderen forældremyndigheden, fordi *"Faderen måtte på det foreliggende grundlag antages at være den af forældrene, som havde den klart bedste evne til at få fremtidige samværsordninger til at fungere, således at B ville kunne have en god kontakt med begge sine forældre."*

I januar 2021 er der nu faldet en ny skelsættende dom fra Højesteret.

Sagen handlede kort fortalt om at mor, efter samlivsophævelsen var flygtet til udlandet med barnet, blev anholdt i Spanien og fængslet for børnebortførelse og barnet fik ophold hos far. Far nægtede herefter mor en hver form for kontakt med sin mor.

Højesteret gav moderen medhold i, at der skulle etableres samvær.

Der lægges ved afgørelsen vægt på at, *"Den børne- sagkyndige psykolog konkluderer, at selv om det på kort sigt måske vil være svært for B at have samvær med sin mor, vil manglende samvær"*

på lang sigt medføre, at B kommer til at mangle en mental repræsentation af sin mor, og at det vil være svært for hende at danne stabile relationer til andre”.

Med de to skelsættende afgørelser fra Højesteret er der nu skabt et håb for at man i praksis vil begynde at implementere lovens intention om at barnet har ret til begge forældre.

Tidligere var man af den opfattelse, at barnet havde behov for trygt at knytte sig til én før det kunne knytte sig til den anden forælder.

Nyeste psykologiske undersøgelser viser noget andet.

Et barn har behov for at knytte sig til begge forældre.

Et svensk forskningsprojekt fra 2017¹ måtte endvidere konkludere, at det, der er mest skadeligt for et barns opvækst, er at miste kontakten til den ene forælder.

Denne viden og de to afgørelser fra Højesteret vil forhåbentlig snart kunne ses i systemets behandling af disse sager.

Det nytter ikke at have regler, med ”Barnets bedste” som overordnet mål, hvis man fortsætter med at praktisere efter at en konflikt, muligvis endda skabt af den forælder, der ønsker at eliminere den anden forælder, netop får den konsekvens, at barnet mister kontakten og den psykiske tilknytning til denne forælder.

Birgitte Dejgaard, 03.02.2021

---

¹ The Living Conditions of Children with Shared Residence – the Swedish Example
Emma Fransson¹ & Sara Brolin Låftman¹ &
Viveca Östberg¹ & Anders Hjern^{1,2} &
Malin Bergström¹

Accepted: 5 January 2017